

opusdei.org

Trečiadienis. Žmogiškosios dorybės

Dorybės ir šventumas.
Žmogiškosios dorybės ir
antgamtinės dorybės. Viešpats
visada duoda savo malonę
gyventi krikščioniškuoju
tikėjimu visoje jo pilnatvėje.

2025-03-26

I. Tu parodysi man taką, kuris veda į gyvenimą. Tavo Artume – džiaugsmo pilnatvė¹.

Jėzus įvairiais įvaizdžiais mus moko, kad kelias, kuris veda į Gyvenimą, į šventumą, – tai pilnutinė dvasinio gyvenimo plėtra: garstyčios grūdelis, kuris išauga ir tampa dideliu medžiu, kur nutupia dangaus paukščiai; kviečio grūdas, kuris pasiekia brandą ir veda varpas su daugybe grūdų... Šis augimas, kuriam netrūksta sunkumų ir kuris kartais gali atrodyti lėtas, – tai dorybių plėtra. Kiekvienos dienos pašventinimas susideda iš daugelio žmogiškų ir antgamtinių dorybių taikymo: tikėjimo, vilties, artimo meilės, teisingumo, tvirtumo..., darbštumo, ištikimybės, optimizmo...

Kad dorybės augtų, reikalingas veiksmų kartojimas, nes kiekvienas iš jų palieka sieloje nusiteikimą, kuris palengvina sekantį. Pavyzdžiui, žmogus, kuris jau keldamasis išgyvena „herojišką minutę“, įveikdamas tingumą nuo pat pirmo dienos akimirksnio², lengviau galės

būti uolus kitose pareigose, mažose ar didelėse, tuo pat būdu, kaip sportininkas treniruodamasis gerina savo fizinį pasirengimą ir įgyja geresnį gebėjimą atlikti savo pratimus. Dorybės *kaskart vis labiau tobulina žmogų, sykiu palengvindamos daryti gerus darbus ir kiekvieną akimirką greitai ir tinkamai atsiliepti į Dievo meilę*. Be dorybių – šių gerų įpročių, įgytų kartojant aktus ir padedant malonei – kiekvienas geras veiksmas tampa daug atsieinančiu ir sunkiu, lieka vienišas kaip pavienis aktas, ir yra lengviau įkliūti į klaidas ir nuodėmes, kurios mus tolina nuo Dievo. Veiksmų kartojimas ta pačia kryptimi palieka sieloje pėdsaką įpročių pavidalu, šie nuteikia gėriui ar blogiui būsimuose veiksmuose pagal tai, ar buvo geri, ar blogi. Iš žmogaus, kuris daro gera *iš įpročio*, galima tikėtis, kad tebedarys tai ir susidūręs su sunkumais: tas įprotis, ta dorybė jį palaiko. Todėl taip

svarbu, kad atgaila ištrintų buvusio gyvenimo nuodėmių pėdsakus: kad nebelenktų jo į blogį; atgaila tuo intensyvesnė, kuo rimtesni buvo nuopuoliai arba kuo ilgesnis laikas, kai buvo atsiskirta nuo Dievo, nes paliktas pėdsakas bus didesnis.

Gyvenimas dorybėmis kiekvieną akimirką mums rodo kelią, kuris veda pas Viešpatį. Kai krikščionis, malonės padedamas, stengiasi ne tik šalintis progų nusidėti ir tvirtai priešintis pagundoms, bet ir siekti šventumo, kurio iš jo prašo Dievas, kiekvieną kartą vis labiau įsisąmonina, kad krikščioniškas gyvenimas reikalauja dorybių plėtros, taip pat apvalyti nuodėmes ir atsiliepimo malonei stygių praeityje. Ypač šiuo Gavėnios laiku Bažnyčia kaip tik ir kviečia mus augti dorybėmis: įpročiais daryti gera.

II. Šventumas – dorybių taikymas ir vieną dieną, ir kitą, atkakliai, savo gyvenamoje aplinkoje ir aplinkybėse. „Žmogiškosios dorybės yra dieviškųjų dorybių pagrindas; jos savo ruožtu skatina elgtis sąžiningai. Tačiau vien noro puoselėti šias dorybes neužtenka: reikia išmokti jas įgyvendinti. *Discite benefacere*, mokykitės daryti gera. Reikia nuolat kartoti tokius veiksmus – būti nuoširdiems, teisingiems, ramiems, kantriems, nes darbai atskleidžia meilę ir Dievą reikia mylėti ne tik žodžiais, bet ir darbu, ir tiesa“³.

Nors pašventinimas – visiškai Dievo, iš savo begalinio gerumo Jis norėjo, kad būtų reikalingas žmogaus atsiliepimas, ir mūsų prigimtyje įdiegė gebėjimą nusiteikti antgamtiniam malonės veikimui. Puoselėdami žmogiškas dorybes – tvirtumą, ištikimybę, teisingumą, atvirumą, prielankumą... – geriausiai įmanomu būdu parengiame savo

sielą Šventosios Dvasios veikimui. Lengva suprasti, kad „neįmanoma tikėti šventumu tų, kurie neturi elementariausių žmogiškų dorybių“⁴.

Krikščionis dorybes turi taikyti įprastame gyvenime, visomis aplinkybėmis: lengvomis, sunkiomis ir labai sunkiomis. „Šiandien, kaip ir ankstesniais laikais, iš krikščionių laukiama didvyriškumo.

Didvyriškumo, žinoma, jeigu prireiktų, didžioje kovoje. Bet dažniau tokio didvyriškumo, kuris pasireiškia nedideliuose kasdieniauose gyvenimo mūšiuose“⁵.

Kaip augalas maitinasi iš dirvos, kurioje auga, taip ir antgamtinis krikščionio gyvenimas leidžia šaknis konkrečiame pasaulyje, kuriame jis pasinėręs: darbe, džiaugsmuose ir bėdose, esant geroms ir blogoms žinioms... Viskas turi tarnauti mylėti Dievui ir vykdyti apaštalavimui.

Vieni įvykiai labiau skatins padėką, kiti – dieviškąją išūnystę; tam tikros

aplinkybės stiprins tvirtumą, kitos – pasitikėjimą Dievu... turint galvoje, kad dorybės sudaro tvorelę: kai auga viena, einama į priekį ir visose kitose. Ir „meilė teikia vienybę visoms dorybėms, kurios žmogų daro tobulą“⁶.

Negalime tikėtis idealių situacijų, palankiausių aplinkybių, kad siektume šventumo ir apaštalaute: „(...) kai krikščionis su meile atlieka ir labiausiai netranscendentišką kasdienių veiksmų dalį, ši prisipildo Dievo transcendencijos (...). Tad meskite svajas, netikrą idealizmą, fantazijas, tai, kas įprasta vadinti *mistiniu pageidavimu* – o kad būčiau nevedęs, o kad neturėčiau šios profesijos, o kad turėčiau daugiau sveikatos, o kad būčiau jaunas, o kad būčiau senas!.. – ir vietoj to blaiviai remkitės labiau materialia ir betarpiška tikrove, kuri yra ten, kur yra Viešpats“⁷.

Laukti situacijų ir aplinkybių, kurios mums atrodo geros ir palankios būti šventiems, būtų tolygu leisti gyvenimui praeiti tuščiam ir prarastam. Ši šiandienos maldos valandėlė gali mums pasitarnauti, kad greta Viešpaties klaustume savęs: ar realus mano troškimas kaskart vis labiau tapatintis su Kristumi? Ar tikrai išnaudoju kiekvienos dienos nutikimus lavintis žmogiškose ir, su Dievo malone, antgamtinėse dorybėse? Ar stengiuosi labiau mylėti Dievą, geriau padarydamas tuos pačius dalykus, su grynesne intencija?

III. Viešpats nereikalauja neįmanomų dalykų. Ir iš visų krikščionių Jis tikisi, kad jie pilnutinai gyvens žmogiškas dorybes, net būdami aplinkose, kurios, atrodo, vis labiau tolsta nuo Dievo. Jis suteiks

reikalingų malonių, kad šiose sunkiose situacijose liktų ištikimi. Dar daugiau, šis pavyzdinumas, kurio tikisi iš visų, dažnai bus priemonė padaryti Kristaus mokymą patrauklų ir vėl iš naujo evangelizuoti pasaulį.

Daugelis krikščionių, praradę antgamtinį jausmą, taigi ir realų malonės poveikį savo gyvenimui, mano, jog tam, kad Kristaus pasiūlytą idealą galėtų gyventi eiliniai žmonės, jį reikia priderinti prie mūsų laikų. Daro moralinius kompromisus darbe, santuokoje arba nuolaidžiauja palaidai, juslingumo kupinai aplinkai, pataikauja daugiau ar mažiau vyraujančiam sumiesčionėjimui ir t. t.

Savo gyvenimu – kuris gali turėti trūkumų, bet su jais nedera taikstytis, – turime mokyti, kad krikščioniškas dorybes galima praktikuoti visuose tauriuose

darbuose; ir kad būti gailestingam svetimoms ydoms bei klaidoms nereikia silpninti Evangelijos reikalavimus.

Norint augti žmogiškomis ir antgamtinėmis dorybėmis, greta malonės reikia ir asmeninių pastangų, kad šių dorybių praktikavimą išskleistume įprastame gyvenime, kol pasieksime tikrų įpročių, o ne tik dorybės regimybę: „Išorė – energinga ir veržli. Tačiau viduje – koks ištižimas ir valios stoka! Ugdykis ryžtą, kad tavo dorybės virstų ne apsimetimu, o įpročiais, lemiančiais tavo charakterį“⁸.

Šventasis Jonas Auksaburnis ragina kovoti vidiniame gyvenime taip, kaip tai daro „mažutėliai mokykloje. Pirmiausia, – sako šventasis, – jie pažįsta raidžių pavidalą; netrukus ima jas skirti ir pagaliau taip žingsnis po žingsnio išmoksta skaityti.

Dalydami dorybę į dalis, pirmiausia, pavyzdžiui, išmokstame nekalbėti blogai; paskui, eidami prie kitos raidės, niekam nepavydėti, jokiaje situacijoje nebūti kūno vergais, nepasiduoti besotystei... Netrukus, pereidami nuo šių prie dvasinių raidžių, studijuokime susilaikymą, juslių apmarinimą, tyrumą, teisingumą, tuščios garbės niekinimą; stenkimės būti kuklūs, atgailaujančios širdies. Jungdami vienas dorybes su kitomis, įrašykime jas į savo sielą. Ir turime tai praktikuoti savo namuose: su draugais, su žmona, su vaikais“⁹.

Svarbu, kad tvirtai ir su meile nuspręstume siekti dorybių savo kasdienėse užduotyse. Kuo labiau pratinsimės šiuose geruose veiksmuose, tuo lengviau įgyvendinsime kitus, vis labiau tapatindamiesi su Kristumi. Dievo Motina, „visų dorybių pavyzdys ir mokykla“¹⁰, jeigu kreipsimės į ją

prašydami pagalbos ir patarimo, pamokys mus iki galo įvykdyti savo troškimus ir padės pasiekti rezultatų, kurių norime per dalinį sąžinės patikrinimą, dažnai skirtą įgyti *labai konkrečiai ir apibrėžtai dorybei*.

1 Ps 16, 11.

2 Šv. Chosemarija, *Kelias*, 206.

3 Šv. Chosemarija, *Dievo bičiuliai*, 91.

4 A. Del Portillo, *Escritos sobre el sacerdocio*, Madridas, Epalsa, 4-asis leid., p. 28.

5 Šv. Chosemarija, *Kristus eina pro šalį*, 82.

6 Šv. Alfonsas Liguoris, *Meilės Jėzui Kristui praktika*.

7 Šv. Chosemarija, *Pokalbiai*, 116.

8 Šv. Chosemarija, *Vaga*, 777.

9 Šv. Jonas Auksaburnis, Homilijos apie psalmes, 11, 8.

10 Šv. Ambraziejus, Traktatas apie mergeles, 2.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
lt-lt/article/treciadienis-zmogiskosios-
dorybes/](https://opusdei.org/lt-lt/article/treciadienis-zmogiskosios-dorybes/) (2025-04-04)